

VI Довженківські читання «Олександр Довженко і українська культура: історія, традиції, сучасність»

Осіннього погожого дня, 26 вересня 2013 року, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка радо зустрів учасників Всеукраїнської конференції «VI Довженківські читання «Олександр Довженко і українська культура: історія, традиції, сучасність». Організатор щорічних Довженківських читань – кафедра української і зарубіжної літератури Навчально-наукового інституту гуманітарної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (завідувач кафедри – доктор філологічних наук, професор Новиков А.О.).

З вітальним словом до учасників VI Довженківських читань на початку зібрання звернулася перший проректор ГНПУ імені Олександра Довженка **Кузнецова Галина Петрівна**, яка зазначила, що Довженківські читання в стінах одного із найстаріших вищих навчальних закладів України – Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка є традиційними, адже не дарма заклад носить ім'я славетного митця.

Своєрідним продовженням виступу першого проректора була інсценізація «Довженко і Доля» у виконанні студентів Навчально-наукового інституту гуманітарної освіти ГНПУ. Цікавим був для учасників наукового зібрання прочитаний Яною Махонею авторський вірш «Десна», пісня «Вітальна» у виконанні ансамблю «Фолк-світлиця». Такий своєрідний ліричний зачин про Олександра Довженка, витоки його творчості не залишили байдужими шанувальників творчості видатного Митця, Людини, залюбленої у красу, Творця прекрасного на землі.

Відкрив пленарне засідання завідувач кафедри української і зарубіжної літератури, доктор філологічних наук, професор **Новиков Анатолій Олександрович**, який запросив до виступу **Нелюбу Анатолія Миколайовича**, доктора філологічних

наук, професора кафедри української мови Харківського національного університету імені В. Каразіна. Доповідь «Лайка «Зачарованої Десни»: статус, властивості, функції» **Нелюби А. М.** викликала значний інтерес до проблеми дослідження особливостей ненормованої лексики творів О.Довженка.

Виступ «Довженківські традиції в сучасній українській драматургії (на матеріалі творчості О.Чугуя)» доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри української і зарубіжної літератури ННІГО Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка **Новикова Анатолія Олександровича** засвідчила про використання довшенківських традицій у сучасній українській літературі, зокрема у драматургії Олексія Чугуя.

Про «Щоденник» О.Довженка, відоме і мало-досліджене йшлося у доповіді «Сторінками «Щоденника О.Довженка» кандидата педагогічних наук, доцента кафедри української і зарубіжної літератури Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка **Гриневича Володимира Йосиповича**.

Виступ «Фольклоризми в повісті О.Довженка «Зачарована Десна» як екзистенційні виміри художньої реальності» кандидата філологічних наук, доцента, завідувача кафедри української філології та суспільних наук Академії адвокатури України **Конончук Тетяни Іванівни** надзвичайно зацікавив учасників зібрань ґрунтовністю проведених досліджень.

Логвіненко Наталія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії літературної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, головний редактор журналу «Українська література в загальноосвітній школі» порушила у своїй доповіді «Вивчення творів О.П. Довженка на компетентнісних засадах» актуальну для сьогодення проблему підручкотворення.

Провідний науковий співробітник лабораторії літературної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, кандидат педагогічних наук **Шевченко Зоя Олександрівна** до уваги учасників VI Довженківських читань запропонувала виступ «Творчість О.Довженка в контексті музичної культури».

Про сучасні освітні проблеми зазначила у своєму виступі «Виховання патріотичного свідомого громадянина суспільства (на матеріалі творчості О. Довженка)» учитель української мови і літератури вищої кваліфікаційної категорії, голова ради методичного об'єднання вчителів загальноосвітньої школи I—III ступенів № 2 міста Глухів Сумської області **Матосова Алла Миколаївна**.

Про досліджувану проблему «Дискурс української історії в щоденникових записках Олександра

Довженка» доповіла аспірант кафедри української і зарубіжної літератури Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка **Троша Наталія В'ячеславівна**.

Своє продовження VI Довженківські читання «Олександр Довженко і українська культура: історія, традиції, сучасність» мали на секційних засіданнях, що відбулися наступного дня, 27 вересня 2013 року, у Сосниці Чернігівської області – місті, де народився і жив видатний митець української культури.

На базі Сосницького меморіального музею О.П. Довженка було проведено засідання «круглого столу», на якому розглядалися питання внеску О.П. Довженка в українську культуру ХХ століття. Учасники конференції поставили собі за мету об'єднати зусилля якомога ширшого кола дослідників особистості О.П. Довженка. Під час обговорення учасниками конференції було окреслено концептуальні засади, принципи та аспекти творчості митця.

Також у рамках заходу відбулася екскурсія до Сосницького меморіального музею О.П. Довженка. Директор музею **Любов Миколаївна Наконечна** підкреслила, що «*постать Олександра Довженка – легендарна. Довженко писав через призму України. Він намагався створити українське кіно на українській землі з українськими акторами*». Любов Миколаївна наголосила на широті географії довженківської творчості, адже сліди майстра бережуть Сосниця, Глухів, Полтава, Житомир, Харків, Чернігів, Львів та багато інших населених пунктів України.

Учасники конференції мали можливість покласти квіти біля пам'ятника О.П. Довженку. 16-річним юнаком вийшов Сашко з отчої оселі, а повернувся – у книгах, фільмах, у пам'яті людській, у бронзі. Хвіртка, ворота з дашком-вістрячком, берези, клени, яблуні, груші, сливи, вишні щедро діляться і сьогодні з відвідувачами музею своїм життєдайним соком. Батьківська хата, клуня, криниця з журавлем, погребня – все це меморіальні перли музею. Але особливий подих постає О.П. Довженка учасники конференції відчували у приміщенні літературно-меморіального відділу, де кожен для себе зумів відкрити світлий, правдивий храм душі великого митця.

Не менш цікавою і захоплюючою була зустріч учасників конференції з учителями та учнями Сосницької районної гімназії імені О.П. Довженка. На подвір'ї гімназії учасників Довженківських читань урочисто зустрічали директор гімназії **Чепурна Тамара Володимирівна** та завуч **Перфільєва Любов Миколаївна**. Учні 6-А класу Кудіна Діана, Семеновець Анна, Веремеєнко Катерина вітали гостей з короваєм. Директор гімназії ознайомила відвідувачів з історією закладу, напрямками його діяльності.

Під час зустрічі звучали пісні «Гімн гімназії» та «Чи були ви у нас на Десні» у виконанні ансамблю дівчат – учасниць вокального гуртка «Музичний калейдоскоп» під керівництвом **Висоцького Миколи Івановича** – вчителя музичного мистецтва.

До уваги учасників VI Довженківських читань була представлена літературно-музична композиція «Ти, земляче, живий у пам'яті і серці», яку підготувало методичне об'єднання вчителів української мови та літератури, зокрема **Чех Валентина Василівна** та **Огієнко Марія Андріївна**. Ведучими були учні 10 класу Лапа Олександр та Куц Дарина. Поезії читали Терехова Карина та Куцаренко Анастасія, Василенко Валерія, Кокарева Анастасія та Плахотнюк Анастасія, Завадько Юлія.

На святковому концерті був присутній член Спілки письменників України, лауреат обласних премій імені Михайла Коцюбинського та Бориса Грінченка письменник **Микола Петрович Адаменко**, колишній учитель української мови та літератури Сосницької середньої школи ім. О.П. Довженка (нині гімназія). Микола Петрович продекламував власні вірші, присвячені видатному земляку.

Учителі та учні Сосницької школи свято бережуть пам'ять про О.П. Довженка. У школі створено музей (керівник музею – вчитель англійської мови **Кошова Наталія Миколаївна**), у якому наявні фото- та документальні матеріали, зібрано предмети, які були безпосередньо пов'язані із навчанням юного Довженка в Сосницькій школі – парта, за якою сидів малий Сашко, шкільний дзвоник, чорнильниця. Крім того, у школі діє науковий гурток «Довженківець».

Учасники конференції надзвичайні враження отримали від екскурсії, проведеної завідувачем музею **Огієнко Марією Андріївною** та ученицею 6-А класу Кудіною Діаною.

Справжньою перлиною концертної програми був виступ керівника фольклорного аматорського колективу «Криниці», заслуженого працівника культури України **Кузьменко Ганни Іванівни**, яка виконала улюблені пісні матері Олександра Довженка «Ой, горі тій чайці» та «Поставлю свічу проти місяцю». А учнівський танцювальний колектив «Веселка» (керівник **Алла Григорівна Варава**) представив танцювальну композицію.

Багата Сосницька земля на талановитих особистостей. 28 квітня 1729 р. в с. Сосниця (нині смт Чернігівської області) народився Марко Федорович Полторацький – український співак, хоровий диригент, педагог, музичний діяч. Його ім'я носить Сосницька музична школа, яка радо вітала у своїх стінах учасників VI Довженківських читань. Директор музичної школи **Аліна Борисівна Пода** познайомила гостей із навчальним закладом, його історією, традиціями та здобутками. Щиро вітали гостей викладачі школи: Ольга Куриленко (домра), яка виконала твір М.Скорика «Мелодія»; концерт заслуженого працівника культури, директора Бахмацької школи мистецтв Олександра Іванька прозвучав у виконанні фортепіанного ансамблю у складі Тетяни Жабко та Юлії Поліщук.

Хвилюючими були романси «Не пробуджай воспоминаний» (П. Булахов) та «Отцвели хризантемы» (муз. Харіто, сл. Шумського) у виконанні директора музичної школи.

На завершення учасники конференції мали змогу зустрітися із колишньою студенткою Глухівського педагогічного інституту **Ніною Іванівною Подою**, яка продекламувала власні поезії та поділилась спогадами про юнацькі студентські роки.

На урочистому закритті конференції учасники вкотре підтвердили загальновідому істину, що О. Довженко – всесвітньо відомий митець і культурний діяч, який своє життя і творчість присвятив українському народові, Україні. Переоцінити внесок Олександра Петровича Довженка у духовну скарбницю України неможливо.

Довженківські читання у 2014 році плануються до проведення Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка як ювілейні. Запрошуємо до участі у **ювілейних VII Довженківських читаннях** усіх шанувальників творчості видатного Митця, діяча культури О. Довженка!